

KURS PRZYGOTOWUJĄCY

DO EGZAMINU ÓSMOKLASISTY

| JĘZYK POLSKI

Niniejszy sylabus prezentuje zarys koncepcyjny kursu przygotowującego do egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego (2026) oraz pulę podzielonych kategoryalnie tematów, które będą realizowane w ramach proponowanych zajęć. Podział wytycza cztery bazowe bloki programowe — są to kolejno:

- I. *Teoria literatury, językoznawstwo;*
- II. *Wypowiedzi pisemne;*
- III. *Historia literatury;*
- IV. *Zajęcia warsztatowe: czytanie ze zrozumieniem, rozwiązywanie arkuszy, pisanie rozprawek.*

Wybór realizowanych na przestrzeni całego cyklu zajęciowego tematów zależy przede wszystkim od intuicji dydaktycznych prowadzącego, a także potrzeb, sugestii i zainteresowań uczestników oraz prezentowanego przez nich poziomu wiedzy i umiejętności odpowiadających tematyce kursu. Decydując o kolejności realizowania przedkładanych tematów, prowadzący — w przypadku tych z bloku III. *Historia literatury* — stara się zachować chronologiczną konsekwencję (wyjątki stanowią *Dziady*, część II, podejmowane na przełomie października i listopada oraz *Opowieść wigilijna*, omawiana przed Świętami Bożego Narodzenia). W całościowej perspektywie numeracja tematów ma charakter orientacyjny i nie musi pokrywać się z kolejnością realizowania ich w ramach spotkań.

Zajęcia organizowane w ramach kursu mają charakter konwersatoryjno-warsztatowy; jedynie dwa–trzy przewidywane spotkania mają formę wykładu.

W ramach całego cyklu zajęciowego sumienny uczeń ma szansę napisać minimum 7 rozprawek/przemówień oraz rozwiązać około 12 arkuszy egzaminacyjnych.

PROPONOWANE TEMATY SPOTKAŃ _____

I / TEORIA LITERATURY, JĘZYKOZNAWSTWO

1. Wprowadzenie w specyfikę zajęć; taksonomia i typologia rodzajów i gatunków literackich;
2. Środki stylistyczne:
 - 2.1 Środki stylistyczne: rodzaje, funkcje i przykłady;
 - 2.2. Warsztat analizy stylistycznej: ćwiczenia na materiale wybranych wierszy A. Mickiewicza, J. Słowackiego, W. Blake'a, P.B. Shelleya, W.B. Yeatsa, A. Achmatowej i/lub innych;
3. Części zdania i części mowy: zarys teoretyczny i ćwiczenia;

II / WYPOWIEDZI PISEMNE

4. Pisanie dłuższych wypowiedzi argumentacyjnych:
 - 4.1. *Wokół pisania rozprawek i przemówień*: wykład-konwersatorium omawiający strukturę pracy, przydatne frazy, techniki kompozycyjne, wychwytywanie podobieństw intertekstualnych i punktów stycznych między utworami, praktyczne zastosowanie znanych uczniowi tekstów kultury, różnice między rozprawką a przemówieniem etc.;
 - 4.2. Warsztat argumentacyjny: wspólna grupowa praca nad modelową rozprawką i/lub przemówieniem;
5. Krótka wypowiedź pisemna: przypomnienie podstawowych form (zaproszenie, ogłoszenie, komentarz na forum) i ćwiczenia;

III / HISTORIA LITERATURY

- 6.1–6.2. Wstęp do mitologii greckiej. Wybrane mity: przegląd treści wraz z omówieniem (wybór spośród poniższych: mit o powstaniu świata / mit o Prometeuszu / mit o puszce Pandory / mit o Demeter i Persefonie / mit o Arachne / mit o nimfie Echo i Narcyzie / mit o Dedalu i Ikarze / mit o Tezeuszu i Minotaurze / mit o królu Midasie / mit o Pigmalionie i Galatei / mit o Syzyfie / mit o Orfeuszu i Eurydyce / mit o Bellerofoncie i Chimerze); zadania wokół utworów;
7. *Treny* Jana Kochanowskiego: *Tren I*, *Tren V*, *Tren VII*, *Tren VIII*, *Tren IX*, *Tren X*, *Tren XIX* (fragmenty): lektura wraz z omówieniem; zadania wokół utworów;
8. Bajka oświeceniowa jako gatunek literacki; wybrane bajki Ignacego Krasickiego: lektura wraz z omówieniem; zadania wokół utworów;

9. Wprowadzenie do romantyzmu; *Ballady i romanse* Adama Mickiewicza: *Romantyczność, Świtezianka* oraz fakultatywnie *Powrót taty* i/lub *Rękawiczka*: lektura wraz z omówieniem; zadania wokół utworów
10. *Dziady* (część II) Adama Mickiewicza: lektura wraz z omówieniem; zadania wokół utworu;
11. *Reduta Orzona* Adama Mickiewicza: lektura wraz z omówieniem; zadania wokół utworu;
12. *Pan Tadeusz* Adama Mickiewicza: przegląd treści i problematyki; zadania wokół utworu; epos jako gatunek literacki;
13. *Balladyna* Juliusza Słowackiego: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu; tragedia romantyczna jako gatunek literacki;
14. *Zemsta* Aleksandra Fredry: zarys fabuły i problematyki, zadania wokół utworu; komedia jako gatunek literacki;
15. *Opowieść wigilijna* Charlesa Dickensa: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;
16. *Latarnik* Henryka Sienkiewicza: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu; nowela jako gatunek literacki;
17. *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza: przegląd treści i problematyki; zadania wokół utworu;
18. *Chłopcy z Placu Broni* Ferenc Molnára: przegląd treści i problematyki; zadania wokół utworu;
19. *Hobbit* J.R.R. Tolkiena LUB *Lew, czarownica i stara szafa* C.S. Lewisa: przegląd treści i problematyki; zadania wokół utworu;
20. *Kamienie na szaniec* Aleksandra Kamińskiego: zarys treści i problematyki; zadania wokół utworu; reportaż jako gatunek literacki;
21. *Mały Książę* Antoine'a de Saint-Exupéry'ego: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;

IV / ZAJĘCIA WARSZTATOWE: CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM, ROZWIĄZYWANIE ARKUSZY, PISANIE ROZPRAWEK

22. Warsztaty czytania ze zrozumieniem i pracy z tekstem — na wybranym materiale
- 22.1. prozatorskim;
 - 22.2. poetyckim;
 - 22.3. eseistycznym;
- 23.1–23.3. Egzamin próbny (samodzielny): arkusz z zadaniami;
- 24.1–24.3. Egzamin próbny (samodzielny): pisanie rozprawki/przemówienia;
- 25.1–25.... Rozwiązywanie arkuszy egzaminacyjnych;
- 26.1–26.2. Quiz literaturoznawczy

L I T E R A T U R A :

- teksty beletrystyczne wymienione w puli tematów;
- *Egzamin ósmoklasisty. Arkusze. Język polski*, Greg, Kraków 2024;
- materiały zapewniane przez prowadzącego.

Poza regularnymi spotkaniami w ramach zajęć kontakt pomiędzy prowadzącym a uczestnikami odbywa się także internetowo — za pomocą Messengera i/lub poczty internetowej — stąd każdy z uczniów powinien posiadać działające w ramach tego komunikatora konto i/lub adres mailowy (w innym przypadku prowadzący nie będzie w stanie przekazywać części odpowiednich/wymaganych materiałów i notatek).

Indywidualne konsultacje z prowadzącym, w przypadku wyrażenia takiego życzenia przez uczestnika zajęć lub jego rodzica, możliwe są — po uprzednim umówieniu — przed zajęciami lub po nich, ew. w innym ustalonym obopólnie terminie.

O P R O W A D Z A C Y M

FILIP ŚWIERCZYŃSKI | mgr; doktorant SDNH Uniwersytetu Warszawskiego; publikował m.in. w rocznikach „Studia Rossica Gedanensia” (2018; 2019) i „Aldous Huxley Annual” (2022/2023), a także krajowych i zagranicznych monografiach naukowych (Samara/Самарская гуманитарная академия 2019; Warszawa/Sub Lupa 2021; Lublin/Episteme 2022; St Andrews/Guardbridge Books 2022; Nagoya/IAFOR, 2022); autor pierwszego polskiego tłumaczenia-wydania krytycznego poematu *Flet kręgosłupa* (Флейта-позвоночник) Władimira Majakowskiego; redaktor serii naukowych *Ad Fontes* (Siedlce: IKRiBL) i *Spigilegium Slavicum* (Siedlce: IKRiBL), a także czasopisma naukowego „Mirgorod: The Annual of the History and Epistemology of Contemporary Literary Studies”; członek towarzystwa naukowego Aldous Huxley Society (The University of Münster); jego zainteresowania badawcze obejmują twórczość m.in. Aldousa Huxleya, Stanisława Lema, Franza Kafki i Nikołaja Gogola, a także futurologię, narratologię, *science* i *weird fiction*. Nauczaniem zajmuje się nieprzerwanie od pierwszej klasy szkoły średniej — tj. od jedenastu lat; kursy grupowe o niniejszej formule prowadzi od 2020 roku.

<https://uw.academia.edu/FilipŚwierczyński>